

Examens- och examensdelsprestationer	2018		2019	
	hela examen	examensdelar	hela examen	examensdelar
Yrkesexamen för dokumentadministration och arkivväsen	41	95	30	90
Yrkesexamen inom finansbranschen	113	361	112	323
Yrkesexamen inom fastighetsförmedling	109	468	107	417
Yrkesexamen inom marknadsföringskommunikation	297	786	278	759
Kompetensområdet för marknadsföringsassistent	142		134	
Kompetensområdet för visuell marknadsförare	114		87	
Tomma	41		57	
Yrkesexamen i försäljning	1 326	3 606	984	2 582
Yrkesexamen för sekreterare	426	756	255	486
Yrkesexamen i ekonomiförvaltning	436	1 948	386	1 686
Kompetensområdet för bokförare	195		200	
Kompetensområdet för ekonomiassistent	111		111	
Kompetensområdet för löneberäknare	123		97	
Tomma	54		24	
Yrkesexamen inom utrikeshandeln	27	48	17	34
Kompetensområdet för speditör	14		3	
Kompetensområdet för assistent inom utrikeshandeln	13		5	

Tomma	0		9	
Yrkesexamen för expeditiönsvakt	70	214	58	196
Yrkesexamen i affärsverksamhet			280	1 352
Kompetensområdet för tjänster inom affärsverksamhet			54	
Kompetensområdet för fastighetsförmedling			10	
Kompetensområdet för ekonomiförvaltning			54	
Kompetensområdet för internationell affärsverksamhet och spedition			2	
Kompetensområdet för försäljning och marknadskommunikation			115	
Kompetensområdet för finanstjänster			0	
Tomma			48	
Totalt	2 845	8 282	2 507	7 925

** Uppgifterna är hämtade 25.2.2019 (för 2018) och 15.1.2020 (för 2019) och uppgifterna har inte uppdaterats efter detta. Prestationerna för examensdelarna omfattar inte examensdelar som uppgetts vara lokala.*

Diskussion

Antalet prestationer för examina och examensdelar, utveckling

Marginellt avlagda examina och kompetensområden

Alla examensgrunder förutom en har trätt i kraft först den 1 augusti 2018 och det har ännu inte hunnit avläggas särskilt många prestationer enligt de nu gällande examensgrunderna. Om man ser på alla examina har antalet examina varit ungefär oförändrat 2018 och 2019. Antalet prestationer i examensdelarna har ökat med nästan tusen under 2019. Detta kan bland annat ha påverkats av ökad marknadsföring av examensdelarna och att arbetslivets behov beaktats.

År 2018 avlades 2 845 hela examina, 807 kompetensområden och 8 282 examensdelar. År 2019 kom man upp till 2 507 examina, 1 010 kompetensområden och 7 925 examensdelar.

År 2018 avlades 7 912 examensdelar så att målet var att avlägga hela examen. Målet för 370 examensdelar var att endast avlägga en examensdel eller examensdelar. På motsvarande sätt var målet 2019 att avlägga hela examen för 7 462 examensdelar och för 463 examensdelar att avlägga enbart en examensdel eller examensdelar.

Prestationerna för hela examina och för examensdelar har minskat något från 2018 till 2019. Minskningen kan förklaras med att examensgrunderna är i en övergångsperiod. De nya grunderna för yrkesexamen i affärsverksamhet trädde i kraft den 1 januari 2019, även om examina under övergångsperioden fortfarande kan avläggas enligt de gamla grunderna. Under 2019 har man således slutfört examina som inletts enligt de gamla examensgrunderna, då man i huvudsak endast hunnit avlägga examensdelar enligt de nya grunderna. Endast 280 hela examina avlades.

Både 2018 och 2019 var yrkesexamen i försäljning den klart populäraste. År 2018 avlades 1 326 hela examina och 3 606 examensdelar och 2019 sammanlagt 984 hela examina och 2 582 examensdelar. Av den nya yrkesexamen inom affärsverksamhet har man redan 2019 hunnit avlägga kompetensområdet för försäljning och marknadskommunikation 115 gånger. Detta är det klart mest avlagda kompetensområdet.

År 2018 avlades minst yrkesexamen inom utrikeshandel, totalt 27 hela examina. Prestationerna fördelas jämnt mellan kompetensområdet för speditör och kompetensområdet för assistent inom utrikeshandeln. År 2019 har man ännu inte alls avlagt kompetensområdet för finanstjänster i yrkesexamen i affärsverksamhet. Kompetensområdet för internationell affärsverksamhet och spedition har två prestationer.

När det gäller examensgrunderna befinner vi oss 2019 i ett brytningsskede, i och med att grunderna ändras. Yrkesexamen i affärsverksamhet har hunnit vara i kraft först ett år och det har ännu inte funnits tillräckligt med

tid för att avlägga hela examina och kompetensområden. Därför är det i detta skede svårt och för tidigt att ta ställning till det låga antalet prestationsmängder.

Anordnande av examina

Diskussion

Ändringar i antalet anordnartillstånd och anordnande av examina

Fördelningen av examens-/examensdelsprestationer mellan utbildningsanordnarna

Geografisk och språklig täckning vid anordnande av examina

Här granskas enbart yrkesexamen i affärsverksamhet.

62 utbildningsanordnare har anordnartillstånd. År 2019 producerade 48 utbildningsanordnare examen*.

År 2019 avlades sammanlagt 280 yrkesexamen i affärsverksamhet.

Antalet examina fördelades bland ganska många anordnare, eftersom en yrkesexamen i affärsverksamhet avlades hos fem utbildningsanordnare.

Tio utbildningsanordnare producerade minst tio examina. Dessa tio utbildningsanordnare med flest examina producerade sammanlagt 172 examina.

Övriga 30 utbildningsanordnare, som producerade färre än tio examina, producerade sammanlagt 108 examina.

Det genomsnittliga antalet examina per utbildningsanordnare var sju.

En examen avlades på svenska, resten på finska.

En tredjedel av alla examina avlades i Nyland och näst mest i Birkaland, cirka en fjärdedel av alla avlagda examina.

Efter dessa landskap fördelade sig resten av examina ganska jämnt mellan de övriga landskapen.

** aktiviteten bestäms utifrån om utbildningsanordnaren/läroanstalten registrerat examens- eller examensdelsprestationer i den KOSKI-data från 2018 eller 2019 som tillställts kommissionen.*

Uppgifterna är hämtade 25.2.2019 (för 2018) och 15.1.2020 (för 2019) och uppgifterna har inte uppdaterats efter detta.

	examina sammanlagt	landskapets andel av alla examina
Södra Karelen	2	1 %
Södra Österbotten	16	6 %
Södra Savolax	4	1 %
Egentliga Tavastland	5	2 %
Mellersta Finland	4	1 %
Kymmenedalen	9	3 %
Lapland	15	5 %
Birkaland	64	23 %
Österbotten	2	1 %
Norra Karelen	1	0 %
Norra Österbotten	12	4 %
Norra Savolax	5	2 %
Päijänne-Tavastland	15	5 %
Satakunta	10	4 %
Nyland	94	34 %
Egentliga Finland	22	8 %
	280	100 %

Kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnande

Diskussion

Genomförande av tvåpartsbedömning vid bedömning av kunnande och motiveringar för genomförande av yrkesprov vid läroanstalter

Rättelser av bedömning

Planer för bedömning av kunnande

Genomförandet av den personliga tillämpningen i praktiken

God praxis

Utvecklingsområden i utbildningsanordnarnas verksamhet

Arbetslivskommissionen för affärsverksamhet YE har inte fått några begäran om rättelse av bedömning under 2018–2019. Utifrån detta kan man i stora drag konstatera att det inte finns några större brister eller problem i bedömningen i läroanstalternas verksamhet.

I startenkäten i studeranderesponsen varierade värdet för den studerandes kännedom i inledningsskedet om hur kunnande bedöms mellan 2,8 och 4,7. Den läroanstalt som hade det lägsta medeltalet var liten till antalet respondenter.

Det återstår att bedöma om det ringa antalet svar i startenkäten har samband med de studerandes kännedom om metoderna för personlig tillämpning.

Av slutenkäten kan man dra slutsatsen att läroanstalterna har satsat särskilt på planering och bedömning av yrkesprov, eftersom medelvärdena för responsen för dessa rörde sig mellan 3,8 och 5,0. Denna observation stöds också av diskussioner under besöken samt av planerna för bedömning av kunnandet.

Enligt resultaten deltog studerandena i stor utsträckning i planeringen av yrkesproven, bedömarna var yrkeskunniga och yrkesproven motsvarade verkliga uppgifter i arbetslivet.

Enligt enkäten ska i synnerhet informationen och handledningen i studiernas ansökningsskede samt uppdatering och uppföljning av genomförandet av PUK utvecklas.

(Granskningsperioden för studeranderespons är 7/2018–9/2019. Bedömningsskala 1–5, där (5) helt av samma åsikt, (4) nästan helt av samma åsikt, (3) delvis av samma och delvis av annan åsikt, (2) nästan helt av annan åsikt, (1) helt av annan åsikt.)

Beträffande statistiken för 2019 beslöt kommissionen vid sitt möte att det inte lönar sig att kommentera vem som beslutat om bedömningen, på grund av att statistiken i samband med övergångsperioden är mindre tillförlitlig. Vid sitt möte beslöt kommissionen också att inte kommentera informationen om platserna för genomförande av de studerandes yrkesprov, eftersom man inte helt vågar lita på informationen i KOSKI-tjänsten.

Hur väl fungerar examensgrunderna

Diskussion

Examengrundernas arbetslivsmotsvarighet

Genomförande av valfrihet vid avläggande av examina

Behov av ytterligare anvisningar i fråga om kraven på yrkesskicklighet i examensdelarna eller sätten att påvisa yrkesskickligheten

Erfarenheter av hur de nya examensgrunderna fungerar

Grunderna för yrkesexamen i affärsverksamhet trädde i kraft den 1 januari 2019. De praktiska erfarenheterna är ännu ganska få, men i de diskussioner som i samband med besöken förts med utbildningsanordnare, studerande och bedömare har reformen till största delen fått positiv respons. En sammanslagning av nio examina till en omfattande yrkesexamen har inte varit en helt smärtfri process, men fördelarna verkar ändå vara mycket större

än nackdelarna. Arbetslivets behov har beaktats bland annat med en examensstruktur som upplevs som flexibel och med relativt omfattande ämneshelheter.

Inom examen finns sex kompetensområden och dessutom kan den studerande välja en examensdel till exempel från en annan yrkesexamen. Enligt responsen som lämnats till kommissionen förverkligas valfriheten relativt bra inom examen. Det har inte kommit kritik i särskilt många frågor, men poängsättningen av vissa examensdelar (Yrkesexamen inom säkerhetsbranschen, examensdelen Väktarens utbildning, 25 kp) har dock upplevts som besvärlig med tanke på uppbyggnaden av examen. Den breda omfattningen har allmänt taget upplevts som positiv, men skuggsidan kan vara att den specialkompetens som krävs för praktiska arbetsuppgifter får mindre uppmärksamhet. Diskussioner om detta har förts om ekonomiförvaltning och kompetensområdet för finanstjänster.

Beträffande kraven på yrkesskicklighet eller sätten att påvisa yrkesskicklighet har inga frågor ställts till kommissionen. Även i övrigt har det kommit överraskande få frågor och de har oftast varit förknippade med uppbyggnaden av examen. Kommissionen har tolkat detta som ett tecken på att examensgrunderna har utarbetats på ett begripligt och ändamålsenligt sätt. Alla utbildningsanordnare har visserligen inte ännu inlett examensinriktade utbildningar för denna examen, vilket torde ha påverkat diskussionens livlighet. Dessutom är det i viss mån sannolikt att en del frågor inte har ställts på grund av att systemet med arbetslivskommissioner ännu söker sina verksamhetsformer.

Utifrån de erfarenheter som inhämtats tills vidare kan man konstatera att examensgrunderna verkar tillräckligt fungerande. I detta sammanhang är det dock på sin plats att framhålla att en del av målgrupperna för examen ännu inte helt har införlivats i reformen. Som exempel kan nämnas fastighetsförmedlare som inte längre kan använda benämningen "KiAT (yrkesexamen inom fastighetsförmedling)" som tecken på avlagd examen.